

Równość i włączenie społeczne osób niepełnosprawnych

Autor/Autorzy: Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy

Pochodzenie – debata Zgromadzenia z 30 stycznia 2015 r. (9. posiedzenie) (zobacz Dokument 13650, raport Komitetu ds. Równości i Niedyskryminacji, raportujący: pani Carmen Quintanilla). Tekst przyjęty przez Zgromadzenie 30 stycznia 2015 r. (9. posiedzenie). Zobacz też: Zalecenie 2064 (2015).

1. W Europie żyje ponad 80 milionów osób niepełnosprawnych. Każdy człowiek może, w pewnym momencie swojego życia, doświadczyć czasowej lub trwałej dysfunkcji. Mimo to, równość i włączenie społeczne osób niepełnosprawnych są rzadko traktowane priorytetowo. Osoby niepełnosprawne są często wykluczone ze społeczeństwa i pozostają niewidoczne dla reszty populacji. Poza przeszkodami jakim muszą stawiać czoła, niepełnosprawni są często szczególnie dotknięci przez ograniczenia wydatków, jakie mają miejsce w państwach członkowskich.
2. Zgromadzenie Parlamentarne potwierdza, że niepełnosprawność powstaje w wyniku zetknięcia się osób z dysfunkcjami, z różnego rodzaju barierami. W związku z powyższym powinno się podjąć środki, które zagwarantują prawo osób niepełnosprawnych do równości i pełnego uczestnictwa w społeczeństwie, w formie w jakiej zostało ono określone w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (ETS Nr 5), Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej (ETS Nr 163) i Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.
3. „Plan działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie 2006-2015” musi służyć jako ramy odniesienia dla państw członkowskich Rady. Zgromadzenie uważa, że należy kłaść szczególny nacisk na niektóre obszary, przyjmując perspektywę odważnego dążenia do osiągnięcia równości praw i włączenia społecznego osób niepełnosprawnych.
4. Dlatego też Zgromadzenie wzywa państwa członkowskie Rady Europy do:
 - 4.1. ratyfikacji, jeśli jeszcze tego nie zrobiły, Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych i jej Protokołu fakultatywnego oraz podjęcia niezbędnych środków mających na celu wdrożenie ich w życie;
 - 4.2. ratyfikacji, jeśli jeszcze tego nie zrobiły, Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej oraz pełnej realizacji zapisów Artykułu 15 dotyczącego prawa osób niepełnosprawnych do niezależności, integracji społecznej i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej;
 - 4.3. prowadzenia stałych konsultacji i aktywnego włączania organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne w rozwój polityk i środków przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych;
 - 4.4. wprowadzenia mechanizmów ewaluacji krajowych polityk i środków przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza poprzez stworzenie niezależnych mechanizmów monitorujących i zapewnienie im wystarczających środków finansowych na działalność;

- 4.5. zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania polityk i środków wspierających pełne uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, a zwłaszcza kwestii dostępności budynków oraz usług;
- 4.6. wspieranie finansowe osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin w celu zagwarantowania im dostępu do niezbędnych usług i opieki, biorąc tym samym pod uwagę Komentarz Ogólny nr 2 Komitetu ds. Praw Osób Niepełnosprawnych dotyczący Artykułu 9 Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.
5. W odniesieniu do zdolności prawnej, Zgromadzenie przypomina treść Rezolucji 1642 (2009) dotyczącej dostępności praw osób niepełnosprawnych oraz ich pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wzywa państwa członkowskie do rozpoczęcia zastępowania mechanizmów zastępczego podejmowania decyzji mechanizmami wspieranego podejmowania decyzji, w zgodzie z ich zobowiązaniami międzynarodowymi.
6. Zgromadzenie wzywa państwa członkowskie to porzucenia kultury instytucjonalizacji, zwłaszcza poprzez zaprzestanie zakładania i finansowania dużych instytucji opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych i rozważenie alternatyw dla opieki instytucjonalnej, z poszanowaniem wyborów dokonywanych przez osoby niepełnosprawne.
7. Zgromadzenie jest zaniepokojone skalą problemu przemocy wobec osób niepełnosprawnych, a zwłaszcza wobec kobiet i dzieci i zaleca by parlamenty narodowe zapewniły, że kwestia niepełnosprawności będzie w pełni brana pod uwagę przy monitorowaniu wprowadzania w życie zapisów Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (CETS nr 210). Zgromadzenie wzywa również państwa członkowskie Rady Europy by:
 - 7.1. ratyfikowały, jeśli jeszcze tego nie zrobiły, Konwencję Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (CETS nr 201) i Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
 - 7.2. wzięły pod uwagę, w politykach walki z przemocą wobec kobiet, specyficzną sytuację kobiet i dziewcząt niepełnosprawnych;
8. W odniesieniu do dostępności zatrudnienia, Zgromadzenie zachęca państwa członkowskie do rozwoju polityk wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych, a w szczególności do:
 - 8.1. wprowadzenia zachęt, kampanii społecznych i środków wspierających pracodawców, tak aby pomóc osobom niepełnosprawnym znaleźć i utrzymać zatrudnienie;
 - 8.2. ochrony osób niepełnosprawnych przed dyskryminacją tak w procesie rekrutacji, jak i w trakcie kariery zawodowej i wprowadzenia specjalnych przepisów dotyczących wymagania dostępności miejsc pracy i/lub warunków pracy, jak również racjonalnych usprawnień.
9. Na koniec, Zgromadzenie wzywa państwa członkowskie do przeprowadzenia i/lub zachęcenia do stworzenia kampanii społecznych, szkoleń dla pracowników

i pracodawców, mających na celu przezwyciężanie stereotypów i uprzedzeń związanych z niepełnosprawnością.